दया सिंह

ବନାମ

ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଅପ୍ରେଲ 24, 1991

[ଲଳିତ ମୋହନ ଶର୍ମା ଏବଂ ଜେ.ଏସ୍. ବର୍ମା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ: ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 — ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ — ଫାଶୀଦଣ୍ଡରେ ବିଳମ୍ବ — ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଥରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା—ପୁନରାବୃତ୍ତି ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା ସମାନ ଆଳ ଉଠାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ — ପରବର୍ତ୍ତୀ କୃପା ଆବେଦନର ଶୀଘ୍ର ପରିସମାପ୍ତି କରାଯାଇନାହିଁ — କାରାଗାରରେ ନିରନ୍ତର ଅଟକକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କରାଯାଇନାହିଁ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରିସ୍ଥିତି ସହିତ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରି ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇନାହିଁ—ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ—ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ହତ୍ୟା ଅଭିଯୋଗରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 13.12.1978 ରେ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ତାଙ୍କର ଆବେଦନ ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ସରକାର ଏବଂ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ନିକଟରେ ତାଙ୍କର କୃପା ଆବେଦନ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । 11.10.1988 ତାରିଖରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନରେ ବିଳମ୍ବ ହେତୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେବା ପରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ରଦ୍ଦ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥଗିତ ରହିଥିଲା । 18.11.1988 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁଣି ଥରେ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ କୃପା ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଫାଶୀ ଉପରେ ପୁଣି ଥରେ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେବେଠାରୁ ସେ ତାଙ୍କ ଆବେଦନର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଫଳାଫଳକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ ।

ଇତି ମଧ୍ୟରେ, 24.12.1990ରେ, ଜଣେ କଏଦୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଏକ ଚିଠି ପଠାଇଥିଲେ, ଯାହାକୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ ନାକଚ କରାଯିବା ଉଚିତ କାରଣ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ।

ତ୍ରିବେଣୀବେନଙ୍କ ମାମଲାରେ** ନିର୍ଣ୍ଣିତ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 18.11.1988 ରେ କୃପା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ପରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ନିଷ୍ପାଦନରେ ବିଳମ୍ବର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ପ୍ରଭାବ ଉପରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ,

ଦର୍ଶାଯାଇଛନ୍ତି: 1. ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଗଲେ, ଏପରି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ବାରମ୍ବାର ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଇବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଦୋଷୀକୁ ତା'ର ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରେ ନାହିଁ ଯେ, ସେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉପୁଜୁଥିବା ନୂତନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ନବୀକରଣ କରିପାରିବେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

2. ଏହି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀ ଅକ୍ଟୋବର, 1988 ପୂର୍ବରୁ ହୋଇଥିବା ବିଳମ୍ବ ଆଧାରରେ ସଫଳ ହୋଇପାରିଲେ ନାହିଁ, କାରଣ ଏହା ଖାରଜ ହୋଇଥିବା ପୂର୍ବ ଆବେଦନରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା; କିନ୍ତୁ ତଥ୍ୟ ଏହା ଅଟେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 1972 ମସିହାରୁ ନିରନ୍ତର ଜେଲରେ ଅଟକ ରଖାଯାଇଥିବା ସତ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ କେବଳ ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ ଯାହା ଅକ୍ଟୋବର, 1988 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ପରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିସ୍ଥିତିର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରେ ।

3. ଆହୁରି ବିଳମ୍ବର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାରଣ ହେଉଛି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ନୂତନ କୃପା ଆବେଦନ । ଯଦିଓ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ତୁରନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ନକରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଫାଶୀଦଣ୍ଡ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଥିଲା, ତଥାପି ଏହି ମାମଲାକୁ ଶୀଘ୍ର ଫଏସଲା କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ଯେପରି ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା ସେହି ପରି ରଖାଯିବା ଉଚିତ ନଥିଲା । ଯଦି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନେ ଏହି ମାମଲାରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥାଆନ୍ତେ ଏବଂ ଏହାର ଜରୁରୀକାଳୀନ ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ସମୟ ଦେଇଥାଆନ୍ତେ, ତେବେ ନିଃସନ୍ଦେହରେ, ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ସମଗ୍ର ପ୍ରକ୍ରିୟା କୌଣସି ହଇରାଣ କିମ୍ବା "ଲଜ୍ଜାଜନକ ବ୍ୟବଧାନ" ନରଖି ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତା । ଏପରି ଏକ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଥିଲା ଯାହାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା, ପରିସ୍ଥିତିର ସମୁଦାୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଦାୟୀ ନୁହନ୍ତି ।

4. ବିଳମ୍ବ କାରଣରୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡର ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିବା ଜଣେ ଦୋଷୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିକାର ପାଇପାରିବେ, ତାହା ହେଉଛି ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ।

5. ମାମଲାର ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ଆଜୀବନ ଦୋଷୀ ଭାବରେ ଦଣ୍ଡବିଧାନ କରାଯିବ ।

***ଶ୍ରୀମତି ତ୍ରିବେଣୀବେନ୍ ବନାମ ଗୁଜୁରାଟ ରାଜ୍ୟ,* **[1989] 1 S.C.C. 678, ଅନୁସରଣ କରିଥିଲା ।**

ମୂଳ ଅଧିକାରିତା : ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ସି ଆର୍ ଏଲ୍) ସଂଖ୍ୟା 133/1991 ।

(ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ) ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଆର୍.କେ. ଜୈନ, ରବି ପ୍ରକାଶ, ଶ୍ରୀମତୀ ସ୍ୱାତୀ କପୁର, ସୁଶ୍ରୀ ଆଭା ଆର୍. ଶର୍ମା ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ରଜନୀ କେ. ପ୍ରସାଦ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଅଲତାଫ ଅହମ୍ମଦ, ସୁଶ୍ରୀ କୁସୁମ ଚୌଧୁରୀ, ସି. ରମେଶ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ଏ. ସୁଭାଷିନୀ ।

ଶର୍ମା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

କଲିକତାର ଅଲିପୁର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କାରାଗାରରେ ବନ୍ଦୀ ଥିବା ଜଣେ କଏଦୀଙ୍କ ଚିଠି ଆଧାରରେ, ପଞ୍ଜାବର ସ୍ୱର୍ଗତ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତାପ ସିଂହ କୈରୋନଙ୍କ ହତ୍ୟା ମାମଲାରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଦୟା ସିଂହଙ୍କ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ହରିୟାଣାର ରୋହତକ କାରାଗାରରେ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡାଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିବା ବିଷୟ ପ୍ରତି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରି, ଏହି ମାମଲା ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଭାବେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 27.3.1991 ରେ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଚିଠିରେ ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା କିନ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ବିବୃତିରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ, ଦଣ୍ଡିତ କଏଦୀଙ୍କ ମାମଲା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ଆମେ ନିବନ୍ଧକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ନଥିଗୁଡ଼ିକର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ତଥା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବରଣୀ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛୁ । ଇତିମଧ୍ୟରେ ଆମେ ଫାଶୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିଛୁ । ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ମାମଲା ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା । ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ମାମଲାକୁ ପୁଣି ଥରେ ସୋମବାର, ଅପ୍ରେଲ 1, 1991ରେ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ ସୁଶ୍ରୀ କୁସୁମ ଚୌଧୁରୀ ହାଜର ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଭାରତ ସଂଘର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ମାମଲା ବିଷୟରେ ଶୁଣିବା ପରେ, ଦୋଷୀ ଦୟା ସିଂହ ତାଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିବା ଏବଂ ଏହି ଆଜ୍ଞାଦେଶକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବା ପାଇଁ ନିଜର ଓକିଲଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ଶ୍ରୀ ଆର୍.କେ. ଜୈନ ତାଙ୍କ ପାଇଁ

5.4.1991 ରେ ହାଜର ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆମେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଦୟା ସିଂହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସିଧାସଳଖ ଆବେଦନ ଭାବରେ ବିଚାର କରିଛୁ । ଭାରତର ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭାରତର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଉଛି । ଓକିଲଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ଏହି ମାମଲାର ଶୁଣାଣି ପୁଣି ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଶେଷରେ 16.4.1991 ରେ ଶୁଣାଣି କରାଯାଇଥିଲା ।

2. ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜୈନ ଯୁକ୍ତି ବାଢିଛନ୍ତି ଯେ, ଯଦି ଏହି ମାମଲାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହି ଉପସଂହାର ଅପ୍ରତିରୋଧୀ ଅଟେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଛି, ଏବଂ ତେଣୁ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 32 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

3. 1965 ମସିହାରେ ସର୍ଦ୍ଦାର ପ୍ରତାପ ସିଂହ କୈରାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ଅଭିଯୋଗରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 13.12.1978ରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଫାଶୀ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 22.3.1980 ରେ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 21.8.1980 ରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପୁନଃ ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ 2.9.1981 ରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ସେ ରାଜ୍ୟପାଳ ଏବଂ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ନିକଟରେ କୃପା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ସମୟ ସମୟରେ ଅନେକ ସ୍ଥଗିତାଦେଶର ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା,, ଯାହାର ବିବରଣୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ, କାରଣ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ପୂର୍ବ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହାକି ତାଙ୍କ ଭାଇ ଲାଲ ସିଂହଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 191/1986 ଥିଲା । ଅକ୍ଟୋବର 11, 1988 ରେ ଏହି ମାମଲାକୁ ଖାରଜ କରିଦିଆଗଲା ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାର ସ୍ଥଗିତାଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ ଏହି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ରାୟ ପରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ *ଶ୍ରୀମତି ତ୍ରିବେଣୀବେନ ବନାମ ଗୁଜୁରାଟ ରାଜ୍ୟ,* [1989] 1 SCC678 ରେ ବିବୃତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ 18.11.1988 ରେ ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ଆଉ ଏକ କୃପା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଫାଶୀ ଉପରେ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ପାଇଁ ପୁନର୍ବାର ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମାମଲା ଏବେ ବିଚାରାଧୀନ ରହିଛି ଏବଂ ସେବେଠାରୁ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କର ଶେଷ ଆବେଦନ ଉପରେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଫଳାଫଳକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । 1990 ମସିହା ଡିସେମ୍ବର 24 ତାରିଖର ଏକ ଖବରକାଗଜ ବିବୃତି ଆଧାରରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ପ୍ରତି ଉପପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉପପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଏହି ମାମଲାକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ବିବୃତି ଅଲିପୁର ଜେଲର ଜଣେ କଏଦୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା, ଯାହା ପରେ ସେ

ଏହି ଚିଠି ପଠାଇବା ପାଇଁ ବାଧ ହୋଇଥିଲେ, ଯାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିବନ୍ଧକଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବାକୁ ପ୍ରେରିତ କରିଥିଲା ।

4. ତାଙ୍କ ଭାଇ ଲାଲ ସିଂହଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 191/1986 ରେ ଶୁଣାଣି ପ୍ରଥମେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ମାମଲାରେ ଅନ୍ୟ ଦୋଷୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଆବେଦନ ସହିତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠରେ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଚାଲିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଆମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରମୁଖ ଯୁକ୍ତି ମଧ ଶ୍ରୀ ଆର୍.କେ. ଜୈନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସମସ୍ତ ଦିଗକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ଶେଷରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନ୍ୟ ଏକ ମାମଲାରେ ଜଣେ ଦୋଷୀ (ହରଭଜନ ସିଂହ)ଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ବଦଳାଇ ଦେଲେ, କିନ୍ତୁ କଏଦୀଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟ ଆଜ୍ଞାଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରିଦିଆଗଲା । ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆବେଦନକାରୀ ପୂର୍ବ ବିଳମ୍ବ ଆଧାରରେ ସଫଳ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ । ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଥିବା ରାୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଂଶ, ଅକ୍ଟୋବର, 1988 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଷୟ ହେଉଛି ଏହି ତାରିଖ ପରେ ହୋଇଥିବା ବିଳମ୍ବ ।

5. ଆଗକୁ ବଢ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମେ *ଶ୍ରୀମତୀ ତ୍ରିବେଣୀବେନଙ୍କ* ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା ଯେଉଁଥିରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ନୀତି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଯଦିଓ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ଦୁଇଟି ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଫଏସଲା କରାଯାଇଥିଲା, ସର୍ବସମ୍ମତ ଖଣ୍ଡପୀଠର ମତ ଅନୁଯାୟୀ, ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ଅଯଥା ବିଳମ୍ବ ଦୋଷୀକୁ ଧାରା 32 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯିବାର ଅଧିକାର ଦିଏ, କିନ୍ତୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଦଣ୍ଡାଦେଶ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପରେ ହୋଇଥିବା ବିଳମ୍ବର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଯାଞ୍ଚ କରିବେ, ଏବଂ ଶେଷରେ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ ବଜାୟ ରଖି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପନୀତ ଉପସଂହାରକୁ ପୁନର୍ବାର ଉନ୍ମୁକ୍ତ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ରହିବ ନାହିଁ । ଏହାବ୍ୟତୀତ, ଅଯଥା ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥବା ଅଭିଯୋଗର ବିଚାର କରୁଥିବାବେଳେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ, ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବା ଉଚିତ କି ନାହିଁ ତାହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ମାମଲାର ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାର କରିପାରିବ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଳମ୍ବକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

6. ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ଅକ୍ଟୋବର 11,1988 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁରୋଧକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ସମୟରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଚାରକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଥରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବା ପରେ ପୁନଃ ଆବେଦନ ମାଧ୍ୟମରେ ସମାନ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି

ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନୂତନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାର ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରେ ନାହିଁ ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉପୁଜିଥାଏ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଇନଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଏହି ସ୍ଥିତି ଅଟେ । ଯଦିଓ ଅକ୍ଟୋବର 1988 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ମାମଲାକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ରୂପ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ଆବେଦନକାରୀ ସେବେଠାରୁ ଆତଙ୍କିତ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଛନ୍ତି । ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଏହି ବିଳମ୍ବର ପ୍ରଭାବ କ'ଣ ?

7. ଆହୁରି ବିଳମ୍ବର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାରଣ ହେଉଛି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ନୂତନ କୃପା ଆବେଦନ । ଏହି ତଥ୍ୟ କ'ଣ ତାଙ୍କୁ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷାରତ ରଖିବାର ଯଥାର୍ଥତା ପ୍ରଦାନ କରେ ? ଯଦି ପ୍ରାର୍ଥନା ତୁରନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହେବା ଉଚିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇନଥିଲା, ତେବେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ଉଚିତ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହି ମାମଲାକୁ ଶୀଘ୍ର ଫଏସଲା କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇନଥିଲା । ଭାରତର ସଂଘ ତରଫରୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପାଲଟା ସତ୍ୟପାଠରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଶେଷ କୃପା ଆବେଦନ ପାଇବା ପରେ ହରିୟାଣାର ରାଜ୍ୟପାଳ ତୁରନ୍ତ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ମାଗିଥିଲେ ଯେ, ଏପରି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା କରିବା ସମୟରେ ରାଜ୍ୟପାଳ ରାଜ୍ୟର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଦ୍ୱାରା ବାଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ଏବଂ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା, ସେଠାରେ ରାଜ୍ୟପାଳ ତାଙ୍କର ସାମ୍ବିଧାନିକ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ । ଏହି ଯୋଗାଯୋଗ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର ତୁରନ୍ତ ପରେ, ଏହି ମାମଲାକୁ ପରାମର୍ଶ ପାଇଁ ଆଇନ ଏବଂ ନ୍ୟାୟ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟର ଆଇନଗତ ବ୍ୟାପାର ବିଭାଗକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲା ଯେ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଭାରତର ମହାଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଯେହେତୁ ଏହି ମାମଲା ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା, ତେଣୁ ପ୍ରଶ୍ନର କୌଣସି ଉତ୍ତର ପଠାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଶେଷରେ ଏହି ବର୍ଷ ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସରେ ହିଁ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 257 (1) ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ସମସ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଆକାରରେ ଉତ୍ତର ପଠାଯାଇପାରିଲା । ତଥାପି, ଏହି ସତ୍ୟପାଠରେ ବିଳମ୍ବକୁ ଯଥାର୍ଥ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ତଥ୍ୟ କିମ୍ବା ପରିସ୍ଥିତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ । ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ନ ଥିବାରୁ ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ, ଯଦି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନେ ଏହି ବିଷୟ ପ୍ରତି ଆବଶ୍ୟକ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥାଆନ୍ତେ ଏବଂ ଏହାର ଜରୁରୀ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ସମୟ ଦେଇଥାଆନ୍ତେ, ତେବେ ଆମର କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଚାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତା, ଯାହା ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା "ଲଜ୍ଜାଜନକ ବ୍ୟବଧାନ" ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ହଇରାଣ କରିବା ଭଳି ବ୍ୟବଧାନ ଛାଡ଼ି ନଥାନ୍ତା । ଏହିପରି ଭାବେ ଏକ ଏଡ଼ାଯାଇ ପାରୁଥିବା ବିଳମ୍ବ ଘଟିଛି, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯଥେଷ୍ଟ ଅଟେ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ନିନ୍ଦା ହୋଇଥିବା କଏଦୀ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଦାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି ।

୮. *ଶ୍ରୀମତୀ ତ୍ରିବେଣୀବେନଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେପରି ଚେତାବନୀ ଦେଇଛନ୍ତି, ଆମେ କୌଣସି ସାଧାରଣ ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରୁନାହୁଁ ଯେ, ଦୁଇ ବର୍ଷର ବିଳମ୍ବ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିବା ଦୋଷୀକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବ, ବରଂ ଆମେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ମାମଲାର ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମିଳିତ ପ୍ରଭାବକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିଛୁ । ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀ 1972 ମସିହାରୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଜେଲରେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇରହିଛନ୍ତି ବୋଲି ତାଙ୍କ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶକୁ ଖାରଜ କରିବା ସମୟରେ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା, ତେବେ ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ଆମେ ଏହାକୁ କେବଳ ଅକ୍ଟୋବର ୧୨୮୪ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟ ପରେ ଉପୁଜିଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପରିସ୍ଥିତିର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରୁଥିବା ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ଭାବରେ ବିଚାରକୁ ନେଇଛୁ ।

୨. ମାମଲାର ସମସ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ଏହାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁଛୁ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆମେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ବଦଳରେ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ବଦଳାଉଛୁ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଆଜ୍ଞାଦେଶକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

10. ଅଲିପୁର ଜେଲରୁ ଆସିଥିବା ଚିଠିରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଛି । *ତ୍ରିବେଣୀବେନଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ଥିବା ଜଣେ ଦୋଷୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ବିଳମ୍ବ କାରଣରୁ ପାଇଥିବା ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିକାର ହେଉଛି ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ପରିଣତ କରିବା । ତଥାପି, ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଆଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବା ପରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଆଜୀବନ କଏଦୀ ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ ଏବଂ ବିଚାର କରାଯିବ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆମକୁ ଅଧିକ କିଛି କହିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଚିଠିରେ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଉଛି ।

ଆର୍.ପି. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।
"**<u>ଅନୁବାଦିକା</u>**

ସଙ୍ଗୀତା ସେନାପତି, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ।